

Lähetäjä: Kirjaamo TEM
Lähetetty: 14. elokuuta 2014 10:21
Vastaanottaja: sahkopostitse@tem.fi
Aihe: VL: Lausunto vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden...
Liitteet: Lausunto; Ehdotus laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta .pdf

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähetäjä: Esa Heikkinen [<mailto:esa.heikkinen@ttt-teatteri.fi>]
Lähetetty: 14. elokuuta 2014 10:10
Vastaanottaja: Kirjaamo TEM
Aihe: Lausunto vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden...

Hei,

Liitteessä lausunto lakiehdotukseen vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta.

Esa Heikkinen
p. 040 516 2470
Varalankatu 16 E 19
33240 Tampere

Esa Heikkinen
Varalankatu 16 E 19
33240 Tampere

Lausunto

14.08.2014

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työelämä- ja markkinaosasto, kuluttajapolitiikka ja tekninen lainsäädäntö
PL 32 (Aleksanterinkatu 36 A, Helsinki)
00023 Valtioneuvosto

Asia:

Vastaus Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaarallisten kemikaalien räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (309/2005) muuttamisesta.

Ehdotus:

Allekirjoittanen kommentit:

79 §

Ilmoitus räjäytystyöstä

Räjäytystyöstä tulee ilmoittaa poliisille ennen työn aloittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.

Poliisi voi ilmoituksen perusteella määrätä räjähteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia aiotulle käytölle ja tarvittaessa määrätä käytön edellyttämistä varotoimista. Poliisi voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

79§

Ilmoitus räjäytystyöstä

Koskeeko 79§ tehostetoimintaa? Onko pyroteknisten tuotteiden esim. T1 tai T2 ja vastaavien tuotteiden käyttö 79§ mukaista räjäytystyötä? Edellä mainittuja tuotteita käytetään mm. tv-studioissa, orkesterilavoilla, teatterissa ja elokuvakuvauksissa sekä ulkona että sisällä. Pienimmät Tehosteissa käytettävät räjähteet sisältävät alle gramman räjähdysainetta.

Tehosteräjäytykset pitäisi olla erotettuna louhintaja muusta räjäytystyöstä.

80 a §

Tehostealan toiminnanharjoittajan velvollisuudet

Tehostealan toiminnanharjoittajalla tulee olla palveluksessaan pätevä vastuhenkilö, tehostetoimintaan käytettävien räjähteiden sekä vaarallisten kemikaalien varastointiin soveltuvat varastot, tehostetoimintaan tarvittavat laitteet ja välineet sekä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus.

80 a §

Pykälä vastaisi kemikaaliturvallisuuslain ilotulitteiden valmistuksen ja maahantuonnin toiminnanharjoittajaa ja ilotulitusnäytöksen järjestäjää koskevia vastaavia pykälä (93 ja 94 §). Pykälä edellyttäisi ilmoituksen tekemistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Ilotulitusta ja tehostetoimintaa ei pidä, eikä voi verrata toisiinsa.

Ilotulitus ja tehostetoiminta poikkeaa toisistaan tuotannoiltaan, käyttöpaikoiltaan, räjähteiden määriltä ja tarkoitukseltaan. Ilotulituksissa käytetään räjähteitä n. 2-4 minuutin aikana 10-30 kiloa. Isoimmissa ilotulituksissa yli 100 kiloa. Tehostetoiminnassa ei puhuta kiloista, vaan grammoista. Tuotannot joissa käytetään isompia määriä räjähteitä, ovat sotaelokuvat, tosin niitä tehdään harvoin, ei edes vuosittain. 10 kilon räjähdemäärään käyttämiseen elokuvatehosteissakin voi mennä useita vuosia.

Tv-, elokuva ja teatterituotannoissa tehosteiden käyttö on suunnitelmallista ja tilanteet harjoiteltua ennen räjähteiden ja paloaineiden käyttämistä.

Tehostealan toiminnanharjoittajia arvioidaan olevan suuruusluokkaa 10 - 20. Keitä tähän on laskettu? Ovatko esim. teatterit, Yle, Suomen kansallisooppera ym. mukana laskuissa? Jo pelkästään edellä mainituista tulee yli 20.

Tehostealaan räjähteet, palonesteet ja avotulilaitteet liittyvät ainoastaan osana toimintaa.

Pitäisikö mm. teatterit, Yle, Ooppera tuotantoyhtiöt, tai henkilöt jotka työskentelevät ko. työnantajille vakituiseen, produktiokohtaisesti ja muut jotka käyttävät tehosteita, ilmoittaa kaupparekisteriin tehostealan toiminnanharjoittajina, tuotannoissa käytössä olevien tehosteiden määrästä ja tuotteista riippumatta?

Edellä 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan on tehtävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus, jossa tulee antaa selvitys 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämistä sekä 2 momentissa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi käytössä olevista menettelyistä ja välineistä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa toiminnanharjoittajalle asetettujen vaatimusten täyttämistä koskevia ehtoja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin toiminnanharjoittajalle asetettavista vaatimuksista, ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä sekä ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

Tuleeko tehostetoiminnanharjoittajalla olla varastointia jos tuotteita ainoastaan säilytetään esim. pyroteknisiä tuotteita alle 5kg?

Räjähteiden varastointiinhan haetaan lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, miksi pitäisi vielä erikseen ilmoittaa, että varastointilupa-hakemuksessa ilmoitetussa varastossa säilytetään räjähteitä???

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on jo siinä vaiheessa tieto mitä varastossa varastoidaan ja eikä varastointia ole saanut aloittaa ennen kuin varasto tarkastettu.

Mitä tehostetoimintaan tarvittavia laitteita ja välineitä tehostealan toiminnan harjoittajalla pitäisi olla jotta ilmoituksen tavoitteet toteutuisivat?

Tehosteisiin käytettäviä laitteita ja välineitä käytetään, lainataan, vuokrataan, ostetaan ja myydään tuotantokohtaisesti. Tilanteet muuttuu riippuen tuotannoista, on se sitten elokuva, tv, teatteri, orkesteri, ooppera jne.

Tehostekäyttöön tarkoitetut laitteet kehittyvät jatkuvasti, uusia tulee jatkuvasti markkinoille. Varsinkin yleisötilaisuuksissa käytettävät laitteet ovat EU-hyväksytyjä.

Tehostetoiminnassa laitteita ja välineitä kehitetään jatkuvasti ja niiden käyttötilanteet ovat kontrolloituja ja harjoiteltuja.

Jos henkilö lainaa/vuokraa toiselle laitteita, pitäisikö molempien tehdä uusi ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoituksen muuttuneista laitteista ja välineistä? (à n. 500€ ym.)

Olisiko oletettavaa, että henkilöt tekisivät aina uuden maksullisen ilmoituksen käytettävistä laitteista, kenties useita kertoja vuodessa ja Tukes arvioisi aina uudelleen ”toiminnanharjoittajan”?

Vastuuvakuutus voi muuttua tuotantokohtaisesti. Mitä sitten ilmoitettaisiin? Joka kerta erikseen?

Ammattijohteisten kesäteattereiden tekninen henkilökunta koostuu yleensä teatterialan ammattilaisista, osalla on E-luokan lupakirja.

Yleensä tehosteet ovat ainoastaan pieni osa työsopimusta ja henkilöt tekevät muutakin näyttämötekniistä töitä verokirjalla. Tehoste voi olla esim. lamppuöljyllä toteutettu tehoste, neljän gramman kipinätehoste tai muu T1-tehoste.

Joka tapauksessa vähäisistäkin tehosteista yleisötilaisuuksissa tehdään ilmoitus palo-viranomaisille, jotka tarkastavat suunnitelman ja olosuhteet paikan päällä.

	Pitäisikö kesäteatterin/tuotantoyhtiön/tms. ilmoittaa kaupparekisteriin olevansa tehostealan toiminnanharjoittaja vai kenties määräaikaisella sopimuksella olevan työntekijän On kohtuutonta, tarpeetonta ja <u>turvallisuuden kannalta täysin merkityksetöntä</u>, että jopa muutaman esityksen vuoksi pitäisi tehdä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle toiminnanharjoittajan ilmoitus joka on vielä maksullinen. Esim. taikurit käyttävät pyroteknisiä tehosteita, olisivatko he tehostealan toiminnanharjoittajia ilmoitusmenettelyineen? Tehosteet jotka maksaisi tuotannossa/esityksessä yhteensä esim. 80€, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laskuttaa ilmoituksen käsittelystä valtion maksuperustelain (150/1992) perusteiden mukaisen hinnan, jonka voidaan arvioida vastaavanlaisten muiden ilmoitusmenettelyjen perusteella olevan noin 500 euroa. Tehostealan toiminnanharjoittajalle tästä ilmoitusmenettelystä ja asetettujen vaatimusten toteutumisen osoittamisesta arvioidaan aiheutuvan kustannuksia noin 2 000 euroa. Tässä arviossa ei ole mukana vastuuvakuutuksesta aiheutuvaa kustannusta. Myös paloviranomaiset laskuttavat tarkastuksistaan. Kauanko yksi ilmoitus olisi voimassa? Pitäisikö ilmoitus uusien jokaisen tuotannon kohdalla kun tehdään eri välineillä/aineilla? Aineet ja välineet voivat olla täysin erilaisia. Käsitteleekö Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoitukset tietämättä olosuhteista ja muista toimintaan/tapahtumaan liittyvistä seikoista? Tehostealan toiminnanharjoittajan velvoitteita koskevien säännösten tavoitteena olisi parantaa edellytyksiä tehostetoiminnan turvalliselle ja luotettavalle toiminnalle sekä parantaa tehostealan räjähdeturvallisuutta. Ehdotettu ilmoitusmenettely voi antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tietoja tehostealan toiminnanharjoittajista/työntekijöistä, mutta tuotannot ja välineet ym. muuttuvat koko ajan tuotantojen mukaan, eikä ilmoitukset paranna turvallisuutta mitenkään. Turvallisuus syntyy työn suunnitelmallisuudesta ja työntekijän ammattitaidosta, ei ilmoituspaperista.
--	---

80 b §

Tehostealaan liittyvän toiminnan vastuuhenkilö

Edellä 80 a §:ssä tarkoitetun vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että tehostetoiminnassa toimitaan räjähteitä ja vaarallisia kemikaaleja koskevien säännösten sekä hyväksymispäätösten ja lupien mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea tehostetoiminnassa käytettävät räjähteet ja vaaralliset kemikaalit ja niiden ominaisuudet, näitä koskevat säännökset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Vastuuhenkilöllä tulee olla panostajalaissa tarkoitettu tehostealan pätevyys.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vastuuhenkilön tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista

81 §

Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen tilaisuuden järjestämistä.

Tehostealan toiminnanharjoittajan tulee ilmoituksessa nimetä vastuuhenkilö.

Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista, ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista ja vastuuhenkilön tehtävistä.

Tosiasiallisesti tehostealan on jo nykyisin edellytetty täyttävän edellä mainitut vaatimukset vastuuvakuutusta lukuun ottamatta.

81§ mukainen toiminta on keskeinen ilmoitusmenettely ja sen vuoksi toiminnanharjoittajan ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaaliviranomaiselle on täysin tarpeeton?

82 §

Räjähteiden luovutusrajoitukset

Räjähteitä saa luovuttaa:

- 1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä;
- 2) *toiminnanharjoittajalle, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä ja jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja.*

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla räjähteiden vastaanottajalla on oltava siirtotodistus.

Räjähteiden luovuttaminen päihtyneelle ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä räjähteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista.

82§

Mitä tässä tarkoitetaan räjähteillä? Pyrotekniset tuotteet ovat myös räjähteitä.

Tehostekäyttöön tarkoitettu räjähdettä pitäisi pystyä luovuttamaan E-lkan panostajalle. Uuutena vuotena kaupasta luovutetaan isompia tuotteita tavalliselle kuluttajalle, kuin mitä tehostetuotteet keskimäärin on.

Ei voi olla, että täytyy sitä varten ilmoittaa itsensä, tai jonkin teatterin, tuotantoyhtiön, mainostoimiston tms. tehostealan toiminnanharjoittajaksi joka palkkaa E-lkan panostajan lupakirjan omaavan henkilön työsuhteeseen. Kun työsuhte tuotannon jälkeet päättyy, niin ilmoitetaanko siitäkin? (á 500€).

Esim Yleisradio, teatterit tai esim. tuotantoyhtiö joka toimii tv- ja elokuva-alalla, palkkaa määrättyä tuotantoa varten työntekijän määrättyä tehtävää varten jossa on tehostekuvaus, on turvallisuuden kannalta merkityksellöntä olla erikseen näissä pykälissä ilmoitettu toiminnanharjoittaja jolla olisi siirtotodistus. Tehostealan panostajalla pitäisi olla oikeus siirtotodistukseen. Siirtotodistusta myöntäessään Tukesin pitäisi pystyä arvioimaan onko kyseinen henkilö oikeutettu saamaan siirtotodistuksen.

Kuten ehdotuksen yleisperusteluissa on mainittu:
”Tosiasiallisesti tehostealan toiminnanharjoittajan on jo nykyisin edellytetty täyttävän edellä mainitut vaatimukset vastuuvakuutusta lukuun ottamatta.”

Vastuuvakuutus itsessään ei paranna turvallisuutta.

Lausunto:

Tehostealan toiminnanharjoittajia koskevia pykälä ei ole käsitelty turvallisuustekniikan neuvottelukunnan pyrotekniikkajaostossa, eikä sen valmistelussa ole käytetty tehostealan asiantuntemusta.

Tehostealan toiminnanharjoittajan ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle on tarpeeton ja sillä olisi myös negatiivinen vaikutus tehostealalla työskenteleville henkilöille ja yrityksille alan turvallisuuteen vaikuttamatta.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta ja räjähdeasetuksen tulisi tehosteiden kohdalla perustua ainoastaan tehostetoimintaan.

Esa Heikkinen
Erikoistehostemestari
Tampereen Työväen Teatteri
Turvallisuustekniikan neuvottelukunnan pyrotekniikkajaos, asiantuntijajäsen
Erikoistehostekouluttaja
Räjähdeyhdistys ry. (Vpj)
Pyrotekniset ry. (Pj)